

Even re-setten?

► **Computer vastgelopen.** Op welke toets ik ook maar duw, het beeld verandert niet. Geïrriteerd zoek ik naar hulp. 'Even re-setten' roept een jongere collega. Even re-setten. De oplossing voor een vastgelopen PC; aantal programma's opnieuw installeren. Ook de oplossing voor een vastgelopen brein?

De laatste tijd heb ik helaas weer een aantal mensen met hersenletsel moeten teleurstellen. Door berichten in grote dagbladen over nieuwe baanbrekende behandelingen voor mensen met hersenletsel zijn de verwachtingen over herstel mogelijkheden weer torenhoog: Even re-setten die foutjes in het brein?

Vandaag de dag is de behandeling van cognitieve stoornissen vooral gericht op het aanleren van compensatiestrategieën. Een heel belangrijk eerste onderdeel van de behandeling is het nauwkeurig in kaart brengen van de klachten door een neuropsychologisch en psychologisch onderzoek. Wat is er precies aan de hand? Wat wil iemand weer kunnen? En hoe kan iemand dan de tekorten compenseren? Kan deze persoon veranderen? Uitleg geven over gevonden tekorten en over wat dat betekent in het dagelijks leven is stap 1 van een behandeling. Herkenning en erkenning. En dan zelf aan de slag gaan.

Maar veel mensen met hersenletsel willen niet compenseren. Ze willen dat het geheugen beter wordt en dat ze weer even goed alles kunnen overzien als voor het hersenletsel. Ze willen graag oefenen met

spelletjes of apps, zodat het brein verbetert. Begrijpelijk. Maar er is helaas nog weinig wetenschappelijk bewijs^{1,2} dat zo'n behandeling helpt.

Om nieuwe, hopelijk effectieve behandelingen te ontwikkelen, moeten we eerst beter begrijpen hoe het brein werkt, wat er verandert door een beroerte of door een hersenschudding en hoe deze persoon met het hersenletsel hierop reageert c.q. zich aanpast. We moeten het medische samenbrengen met het psychologische.³ In Nederland doen we veel en goed onderzoek naar behandelingen gericht op verbeteren van functioneren van mensen met hersenletsel.

Hopelijk vinden we zo snel mogelijk de reset-knop voor mensen met hersenletsel. Al zal dat wel iets complexer zijn dan 'aan- en uitzetten' en programma's opnieuw installeren.

Anne Visser-Meily

Hoogleraar en revalidatiearts
UMC Utrecht

1. Wentink MM et al The effects of an 8-week computer-based brain training programme on cognitive functioning, QoL and self-efficacy after stroke *Neuropsychol Rehabil.* 2016.
2. van de Ven RM¹, et al Brain training improves recovery after stroke but waiting list improves equally: A multicenter randomized controlled trial of a computer-based cognitive flexibility training *.PLoS One.* 2017
3. An integrated perspective linking physiological and psychological consequences of mild traumatic brain injury. van der Horn HJ, Out ML, de Koning ME, Mayer AR, Spikman JM, Sommer IE, van der Naalt J. *J Neurol.* 2019.